

Професор Степан Мілентійович Віничук — лікар за покликанням, талановитий учений і педагог

Заслужений діяч науки і техніки України, професор, доктор медичних наук С. М. Віничук належить до плеяди лікарів, які обрали професію за покликанням. Завдяки цьому та наполегливій самовідданій праці він досяг значних успіхів на ниві медичної науки і лікувальної практики.

Народився Степан Віничук 20 серпня 1933 р. у с. Велика Шкарівка на Поділлі у багатодітній дружній сім'ї бухгалтера. Незважаючи на тяжку селянську працю, в сім'ї панувала атмосфера прагнення до знань.

У 1951 р. юнак закінчив Грицівську середню школу Шепетівського району і за порадою батька цього ж року став студентом лікувального факультету Київського медичного інституту ім. О. О. Богомольця. На четвертому курсі студент Віничук почав працювати медичним братом у неврологічному відділенні лікарні Печерського району на нинішній Парковій алеї. Саме досвід роботи у цьому відділенні визначив його майбутню спеціалізацію. У молодого лікаря викликало захоплення викладання неврології на кафедрі нервових хвороб, яку очолював видатний невролог академік Б. М. Маньківський.

У 1957 р. Степан Мілентійович закінчив з відзнакою Київський медичний інститут за спеціальністю «лікувальна справа», після чого працював

невропатологом у Шепетівській районній лікарні Хмельницької області. Через брак кадрів поєднував роботу у кількох районах (Славутському, Шепетівському, Ізяславському, Полонському). Саме тут молодий лікар переконався у важливості однієї з настанов Б. М. Маньківського: «Завжди вислухайте хворого і не кажіть йому: «Візьміть себе в руки», бо без допомоги лікаря пацієнт зробити цього не може».

Рік напруженої роботи в Шепетівській районній лікарні був насиченим клінічною практикою. Наступним етапом набуття неврологічного досвіду молодим лікарем була 5-місячна спеціалізація у 1959 р. на кафедрі нервових хвороб Київського інституту вдосконалення лікарів, якою керував професор Дмитро Іванович Панченко. Після курсів спеціалізації професор Панченко запропонував Степану Віничуку роботу ординатора, а потім старшого ординатора клініки нервових хвороб Київської обласної клінічної лікарні.

З 1961 до 1965 р. С. М. Віничук працював начальником неврологічного відділення Республіканської лікарні Міністерства внутрішніх справ. Консультантом відділення був відомий невролог професор О. Л. Духін — учень академіка Б. М. Маньківського. В кінці 1965 р. Степан Мілентійович прой-

шов за конкурсом на посаду молодшого наукового співробітника у відділ клінічної неврології Інституту клінічної медицини ім. М. Д. Стражеска, яким керував професор О. Р. Винницький. Ця школа та спілкування з відомими вченими мали величезний вплив на подальше формування його як лікаря-невролога і науковця.

У 1969 р. С. М. Віничук захистив кандидатську дисертацію на тему «Деякі неврологічні питання лікування хворих на гіпертонічну хворобу». Його науковим керівником був професор О. Р. Винницький.

У 1970 р. Степана Мілентійовича обрано за конкурсом на посаду асистента кафедри нервових хвороб у Київському медичному інституті. Тут він захистив докторську дисертацію на тему «Мозковий і системний кровообіг при ішемічному інсульті» і отримав звання професора. З травня 1988 р. працював професором кафедри, а з травня 1992 до 2011 р. — завідувачем кафедри неврології Національного медичного університету. З 1989 до 1992 р. одночасно працював деканом, а потім проректором з навчальної роботи іноземних студентів, з 1993 до 1994 р. — проректором з міжнародних зв'язків Національного медичного університету, з 1992 до 2002 р. — науковим керівником Українського центру розсіяного склерозу.

У сучасній неврології професор Віничук увів багато інновацій, оригінальних розробок міжнародного рівня. Так, він розробив і впровадив у клінічну практику принципово новий науковий напрям — системний підхід до вивчення судинних захворювань головного мозку, який отримав визнання серед науковців різних країн (а.с. № 1210834 ССРСР, 1985 р.). Описав основні типи системно-церебральних гемодинамічних порушень у гострий період ішемічного інсульту, з урахуванням яких розроблено і впроваджено у практику охорони здоров'я спосіб лікування пацієнтів з цією патологією (1987).

Вперше в українській медичній літературі С. М. Віничук визначив основні клінічні форми ла-

кунарного інфаркту мозку (1999), а також типи геморагічної трансформації інфаркту мозку, запропонував спосіб його лікування; розробив спосіб корекції гіперглікемії у гострий період ішемічного інсульту. Вперше в країнах СНД визначено основні патофізіологічні механізми розвитку симптому втоми у хворих на розсіяний склероз, запропоновано методи діагностики та лікування виявів втоми; розроблено шкалу оцінки в балах тяжкості нейрогенної дисфагії в гострий період мозкового інсульту з використанням клінічних критеріїв.

До заслуг Степана Мілентійовича слід віднести організацію міського Центру цереброваскулярної патології на базі Олександрівської клінічної лікарні м. Києва та кафедри неврології (1994). Під його безпосереднім керівництвом видано підручник «Неврологія» для вітчизняних студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації (2008), а також підручник «Neurology» (2010) для іноземних студентів.

Він — автор і співавтор близько 350 наукових праць, у тому числі 9 монографій, 6 навчальних посібників для студентів вищих навчальних закладів IV рівня акредитації, 2 патентів на винаходи і 29 деклараційних патентів на корисну модель. Підготував 5 докторів та 8 кандидатів медичних наук. За великий внесок у вітчизняну науку у 2002 р. професору Віничуку присвоєно почесне звання «Заслужений діяч науки і техніки України».

Нас, його учнів, завжди вражало постійне прагнення Степана Мілентійовича до вивчення нового, надзвичайна працездатність, глибокий аналіз літературних джерел, бажання донести сучасну інформацію до читача, написання проблемних статей, які є базовими як для досвідчених, так і для молодих фахівців.

Колектив кафедри неврології Національного медичного університету ім. О. О. Богомольця вітає шановного Степана Мілентійовича з видатним ювілеєм і бажає міцного здоров'я та творчого довголіття.